Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2026–2027

37 060 XIII **Wijziging van de begrotingsstaten van het Ministerie van Economische Zaken (XIII) voor het jaar 2026 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota)**

Nr. 2 **MEMORIE VAN TOELICHTING**

INHOUDSOPGAVE

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL 3

B. BEGROTINGSTOELICHTING 4

1 Leeswijzer 4

2 Beleid 5
2.1 Overzicht belangrijke uitgaven- en ontvangstenmutaties 5

3 Beleidsartikelen 8
3.1 Beleidsartikel 1 Goed functionerende economie en markten 8
3.2 Beleidsartikel 2 Bedrijvenbeleid: innovatie en ondernemerschap voor duurzame welvaartsgroei 11
3.3 Beleidsartikel 3 Toekomstfonds 17

4 De niet-beleidsartikelen 20
4.1 Artikel 40 Apparaat Kerndepartement 20
4.2 Artikel 41 Nog onverdeeld 22

5 Agentschappen 23
5.1 Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl) 23
5.2 Rijksinspectie Digitale Infrastructuur (RDI) 26

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL

Wetsartikelen 1 en 2

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 2.3, eerste lid, van de Comptabiliteitswet 2016 elk afzonderlijk bij wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2026 wijzigingen aan te brengen in:

1. de departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Economische Zaken;
2. de begrotingsstaat inzake de agentschappen van dit ministerie;

De in de begrotingsstaten opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

De Minister van Economische Zaken en Klimaat,

H.G. Herbert

B. BEGROTINGSTOELICHTING

1 Leeswijzer

Opbouw tweede suppletoire begroting 2026

Deze tweede suppletoire begroting geeft een geactualiseerd beeld van de begrotingsuitvoering 2026. Onderdeel B, de begrotingstoelichting, is als volgt opgebouwd:

1. Leeswijzer.
2. Overzicht belangrijkste suppletoire uitgaven- en ontvangstenmutaties. De belangrijkste verplichtingenmutaties zijn toegelicht in de artikelen.
3. De beleidsartikelen. Voor ieder beleidsartikel is de tabel «Budgettaire gevolgen van beleid» opgenomen. Hierin zijn de begrotingsmutaties voor de verplichtingen, uitgaven en ontvangsten weergegeven.
4. De niet-beleidsartikelen. In de budgettaire tabellen zijn de begrotingsmutaties voor de verplichtingen, uitgaven en ontvangsten opgenomen.
5. De agentschappen. In deze tweede suppletoire begroting zijn de aanpassingen in de agentschapsparagrafen van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl) en de Rijksinspectie Digitale Infrastructuur (RDI) opgenomen.

Ondergrenzen toelichtingen

Voor het toelichten van de begrotingsmutaties zijn in deze tweede suppletoire begroting de ondergrenzen gehanteerd zoals opgenomen in de onderstaande tabel.

Tabel 1 Ondergrenzen conform RBV

Omvang begrotingsartikel (stand ontwerp-begroting) in € miljoen	Beleidsmatige mutaties (ondergrens in € miljoen)	Technische mutaties (ondergrens in € miljoen)
< 50	1	2
=> 50 en < 200	2	4
=> 200 < 1000	5	10
=> 1000	10	20

In sommige gevallen, waar politiek relevant, worden ook posten toegelicht beneden deze ondergrenzen.

2 Beleid

2.1 Overzicht belangrijke uitgaven- en ontvangstenmutaties

In het overzicht *Belangrijkste suppletoire mutaties 2026* zijn de mutaties vanaf de 1e suppletoire begroting 2026 toegelicht. Een deel van deze mutaties is reeds verwerkt in de ontwerpbegroting 2027 en wordt nu met de 2e suppletoire begroting 2026 formeel voorgelegd aan de Tweede Kamer.

Belangrijkste suppletoire uitgavenmutaties 2026

Tabel 2 Belangrijkste suppletoire uitgavenmutaties 2026 (Tweede suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Art.	Uitgaven 2026
Vastgestelde begroting 2026		**3.320.871**
Stand eerste suppletoire begroting 2026		**3.739.433**
Belangrijkste suppletoire mutaties		
PEGA - AI-fabriek	1	– 40.201
Arctische zeekabel	1	– 18.000
NGF - project QuantumDeltaNL	2	– 35.672
NGF - project Oncode-PACT	2	– 20.125
PEGA - Ruimte voor economie	2	– 46.551
NGF - project PhotonDelta	2	– 21.900
Bijdrage aan TNO	2	94.412
Ruimtevaart (ESA)	2	16.729
European Tech Champions Initiative (ETCI)	3	– 225.000
Fondsen Invest-NL	3	100.000
Blended finance faciliteit Invest-NL	3	– 75.000
Overige mutaties		– 130.486
Stand 2e suppletoire begroting 2026		**3.337.639**

Toelichting

PEGA - AI-fabriek – € 40,2 mln.
De kasschuif is het gevolg van een wijziging van het projectplan Nederlandse AI-fabriek die met name voortkomt uit door EuroHPC JU opgelegde aanpassingen in de planning. Daardoor zal de investering van de supercomputer pas in 2027 plaatsvinden.

Arctische zeekabel – € 18,0 mln.
Betreft een kas- en verplichtingenschuif van 2026 naar 2027 en 2028, zodat de middelen voor het zeebodemonderzoek ten behoeve van de Nederlandse aftakking van de intercontinentale zeekabels in het juiste ritme beschikbaar komen. Hiermee wordt uitvoering gegeven aan amendement Dassen (36 915 XIII).

NGF - project QuantumDeltaNL – € 35,7 mln.
Naar verwachting zal een grote verplichting voor een challenge-based programma niet meer uit gaan in 2026 waardoor verplichtingenbudget en daaraan gerelateerd kasbudget naar volgend jaar wordt geschoven. De verwachte vertraging wordt veroorzaakt doordat de (complexe) maatwerk-beschikkingen en de uitwerking van de onderliggende plannen langer duren dan gedacht.

NGF - project Oncode-PACT – € 20,1 mln.
Voor het NGF-project Oncode is voor de 2e fase € 123,0 mln toegekend. Er zijn gesprekken met de uitvoerende stichting gevoerd en daar is het verwachte bestedingsplan geactualiseerd. De verplichting wordt naar verwachting in 2026 aangegaan en de uitgaven worden naar verwachting in 4 jaar gedaan. Om het kasbudget aan te laten sluiten op het verwachte uitgavenritme wordt € 20,1 mln doorgeschoven.

PEGA - Ruimte voor economie – € 46,6 mln.
Uit het subsidiebudget wordt budget overgezet naar PEGA econonomische bedrijvigheid onder het financiele instrument leningen ten behoeve van leningen aan bedrijven in de regio Groningen/Noord-Drenthe.

NGF-project PhotonDelta leningen – € 21,9 mln.
In verband met vertraging bij een onderneming binnen dit NGF project, wordt een lening pas verstrekt in 2027 in plaats van 2026.

Bijdrage aan TNO € 94,4 mln.
Deze mutatie betreft vooral begrotingsoverheveling van diverse departementen ten behoeve van opdrachten aan TNO.

Ruimtevaart € 16,7 mln.
Dit betreft met name een bijdrage van het Ministerie van Defensie aan de ESA-programmering en budget voor financiering van een tegenvaller bij de bouw van het ESA International Meeting Center (IMF) op het ESA ESTEC-terrein. De tegenvaller bij de bouw van ESA IMF is ontstaan door het faillissement van een aannemer.

European Tech Champions Initiative (ETCI) – € 225,0 mln.
EIF is langer met alle deelnemende landen in gesprek over de vorming van ETCI 2 dan eerder verwacht. Hierbij wordt de verplichting aangegaan in 2027 en zullen de kas betalingen naar verwachting later plaatsvinden. Deze worden nu gespreid over 2027-2029 waarbij deze na de definitieve verplichting opnieuw geactualiseerd worden. Daarnaast wordt € 25,0 mln kas van ETCI 1 naar 2028 geschoven in verband met een vertraagde kapitaalbehoefte.

Fondsen Invest-NL € 100,0 mln.
Voor het opschalen van middelgrote bedrijven en scale-ups in de defensieindustrie richten het Ministerie van Defensie en Invest-NL samen een investeringsfonds op waarbij beiden € 100,0 mln inleggen. De proposities waarin DefFund investeert, betreffen primair ondernemingen die vallen binnen de definitie van dual-use in combinatie met één of meer private (lead)investeerders. Het fonds voorziet in één of een combinatie van de volgende vormen van risicokapitaal: equityfinanciering, in equity converteerbare leningen, mezzaninefinanciering en leningen met uiteenlopende risicoprofielen. Omdat het Ministerie van Defensie geen relatie heeft met Invest-NL loopt dit via de EZK-begroting. Uw kamer zal via het Ministerie van Defensie een CW 3.1 kader ontvangen.

Blended finance faciliteit Invest-NL – € 75,0 mln.
Doordat gesprekken met de Europese Commissie langer duren dan verwacht, is het onzeker of de verplichting voor het blended-finance instrument kan worden aangegaan in 2026. De verplichting en kas worden daarom één jaar doorgeschoven.

Belangrijkste suppletoire ontvangstenmutaties 2026

Tabel 3 Belangrijkste suppletoire ontvangstenmutaties 2026 (Tweede suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Art.	Ontvangsten 2026
Vastgestelde begroting 2026		**472.320**
Stand eerste suppletoire begroting 2026		**578.666**
Belangrijkste suppletoire mutaties		
High Trust	1	– 16.000
Diverse ontvangsten	2	37.229
ROM's	3	– 46.160
Overige mutaties		888
Stand 2e suppletoire begroting 2026		**554.623**

Toelichting

Ontvangsten High Trust – € 16,0 mln.
De High Trust-ontvangsten bestaan voornamelijk uit door de ACM ontvangen boetes. Die fluctueren door de jaren heen. Dit komt onder andere door het aantal en de hoogte van door de ACM opgelegde boetes. De ACM is hierin volledig onafhankelijk. Op basis van de huidige realisatie is de raming van de boete ontvangsten met € 16,0 mln verlaagd.

Diverse ontvangsten € 37,2 mln.
Deze post bevat met name de ontvangst van TNO (€ 26,1 mln) van een opdracht die niet in 2025 is afgerond. De opdracht is doorgeschoven naar 2026 en het uitgavenbudget voor TNO is door een desaldering met hetzelfde bedrag verhoogd.

ROM's - € 46,2 mln.
In 2020 en 2021 is voor in totaal € 300,0 mln aan Corona Overbruggingsleningen (COL) toegezegd om innovatieve startups, scale-ups en mkb-bedrijven te ondersteunen tijdens de coronaperiode. De COL worden uitgevoerd en beheerd door de 9 Regionale Ontwikkelingsmaatschappijen (ROM's) en hebben een looptijd tot eind 2026. De ontvangstenraming van de Corona Overbruggingsleningen (COL 2020 + 2021) wordt verlaagd met € 45 mln als het gevolg van oninbare leningen. De resterende mutatie betreft een technische correctie in het kader van de herstructurering van ROM Impuls Zeeland.

3 Beleidsartikelen

3.1 Beleidsartikel 1 Goed functionerende economie en markten

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 4 Budgettaire gevolgen van beleid art. 1 Goed functionerende economie en markten (Tweede suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire Begrotingen, NvW en amende-menten) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Verplichtingen	**526.451**	**– 53.176**	**473.275**
Uitgaven	**529.224**	**– 84.039**	**445.185**
Subsidies (regelingen)	**171.163**	**– 60.967**	**110.196**
Cyber security	0	5.575	5.575
Subsidiemaatregel telecom Caribisch Nederland	6.000	1.638	7.638
EU-cofinanciering Digital Europe	13.775	– 7.349	6.426
AI-fabriek	500	– 19	481
PEGA - AI-fabriek	41.597	– 40.201	1.396
NGF - project AiNed	34.182	– 11.344	22.838
NGF - project Nationaal Onderwijslab	10.548	– 290	10.258
NGF - project 6G Future Network Services	34.802	– 102	34.700
NGF - project Subsidie route	20.831		20.831
Inkoopdomein	0	53	53
Digitale veiligheid	8.928	– 8.928	0
Opdrachten	**52.634**	**– 27.540**	**25.094**
Onderzoek&opdrachten	6.916	– 1.090	5.826
Beleidsvoorbereiding en evaluaties Veiligheid en Frequenties	5.423	– 215	5.208
Digital trust centre	2.012	– 1.831	181
Cyber security	7.435	– 3.030	4.405
ICT beleid	10.308	– 1.632	8.676
CSIRT - DSP	1.682	– 1.682	0
Nationaal Groeifonds	858	– 60	798
Arctische zeekabel	18.000	– 18.000	0
Bijdrage aan agentschappen	**83.336**	**– 931**	**82.405**
Bijdrage RVO	23.896	1.300	25.196
Rijksinspectie Digitale Infrastructuur (RDI)	59.440	– 2.231	57.209
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	**216.568**	**5.270**	**221.838**
Bijdrage Metrologie	13.332	469	13.801
Raad voor de Accreditatie	1.403	– 151	1.252
Bijdrage ACM	945	– 86	859
Bijdrage aan het CBS	200.888	5.038	205.926
Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	**5.523**	**129**	**5.652**
Bijdrage Nederlands Normalisatie Instituut	1.507	31	1.538
Bijdrage aan internationale organisaties	4.016	98	4.114
Ontvangsten	**44.839**	**– 15.930**	**28.909**
Ontvangsten ACM	162		162

	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire Begrotingen, NvW en amende-menten) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
High Trust	42.450	– 16.000	26.450
Diverse ontvangsten	2.227	9	2.236
NGF - ontvangsten	0	61	61

Budgetflexibiliteit

De oorspronkelijke budgetflexibiliteit in de ontwerpbegroting 2026 was 6%. Dit betekent dat 94% van het kasbudget al juridisch verplicht was. Bij de 1e suppletoire begroting 2026 was dit nog 96%. Van de 4% van de flexibele budgetten was 3/4 bestuurlijk gebonden. Dit betrof onder andere budget voor subsidies in het kader van EU-cofinanciering Digital Europe waarvoor voor 2026 al afspraken zijn gemaakt op basis van eerdere calls.

Het percentage juridisch verplicht bij de 2e suppletoire begroting is 99,2%, Dit heeft te maken met reeds aangegane verplichtingen bij onder andere subsidies in het kader van Cybersecurity, nieuwe openstellingen voor subsidies in het kader van EU-cofinanciering en onderzoeksopdrachten uit de onderzoeksbudgetten.

Toelichting

Verplichtingen
Het verplichtingbudget wordt met € 53,2 mln verlaagd.

Deze verlaging betreft met name:
- NGF - project AiNed – € 35,0 mln. Betreft een kas- en verplichtingenschuif zodat de beschikbare middelen beter aansluiten bij de actuele uitvoeringsplanning. Op basis van recente gesprekken met Stichting AiNed, het geactualiseerde bestedingsplan en de prognoses van RVO is gebleken dat de uitfinanciering in een ander ritme zal plaatsvinden dan eerder geraamd.
- Bijdrage aan het CBS (€ 5,0 mln). Dit betreft onder andere de uitkering van de loon- en prijsbijstelling en aanvullende middelen om te kunnen voldoen aan de EU-verordening voor de aanlevering van statistieken, waaronder werkloosheidscijfers. Als gevolg van het wegvallen van telefonische waarneming in verband met de AVG is aanvullende inzet nodig om voldoende responsaantallen te realiseren en daarmee te blijven voldoen aan de vereisten uit de Europese verordening.
- Arctische zeekabel – € 18,0 mln. Betreft een kas- en verplichtingenschuif van 2026 naar 2027 en 2028, zodat de middelen voor het zeebodemonderzoek ten behoeve van de Nederlandse aftakking van de intercontinentale zeekabels in het juiste ritme beschikbaar komen. Hiermee wordt uitvoering gegeven aan amendement Dassen (36 915 XIII).

Uitgaven
Subsidies
Cyber security
De mutatie van € 5,6 mln betreft met name interne herverdeling van budget zodat deze onder de juiste categorie valt (o.a. opdrachten naar subsidies).

EU-cofinanciering Digital Europe
De mutatie van – € 7,3 mln wordt met name veroorzaakt door het aanpassen van de uitfinanciering van diverse onderdelen. Voor Digital Europe Workprogram (WP) 2025-2027 zijn begin dit jaar verschillende calls opengesteld. Het gaat hierbij om calls zoals Sectoral digital skills academies, Testing genAI4EU applications, en Data Space for Skills.

PEGA - AI-fabriek
De mutatie van – € 40,2 mln is het gevolg van een wijziging van het projectplan Nederlandse AI-fabriek die met name voortkomt uit door EuroHPC JU opgelegde aanpassingen in de planning. Daardoor zal de investering van de supercomputer pas in 2027 plaatsvinden.

NGF - project AiNed
Zie toelichting onder verplichtingen.

Digitale veiligheid
Dit betreft een kasschuif voor de post Digitale Veiligheid, waarbij de middelen op basis van een geactualiseerde raming in het juiste kasritme geplaatst zijn.

Opdrachten
Arctische zeekabel
Zie toelichting onder verplichtingen.

Bijdrage aan ZBO's/RWT's
Bijdrage aan het CBS
Zie toelichting onder verplichtingen.

Ontvangsten
Ontvangsten High Trust
De High Trust-ontvangsten bestaan voornamelijk uit door de ACM ontvangen boetes. Die fluctueren door de jaren heen. Dit komt onder andere door het aantal en de hoogte van door de ACM opgelegde boetes. De ACM is hierin volledig onafhankelijk. Op basis van de huidige realisatie is de raming van de boete ontvangsten met € 16,0 mln verlaagd.

3.2 Beleidsartikel 2 Bedrijvenbeleid: innovatie en ondernemerschap voor duurzame welvaartsgroei

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 5 Budgettaire gevolgen van beleid art. 2 Bedrijvenbeleid: innovatie en duurzaam ondernemen (Tweede suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire Begrotingen, NvW en amende-menten) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Verplichtingen	**3.420.335**	**– 193.913**	**3.226.422**
Uitgaven	**2.040.234**	**– 61.850**	**1.978.384**
Subsidies (regelingen)	**805.911**	**– 151.605**	**654.306**
MKB-Innovatiestimulering Topsectoren (MIT)	2.999		2.999
Europese & Internationale programma's	58.854	– 1.748	57.106
Bevorderen ondernemerschap	18.174	– 7.359	10.815
Bijdrage aan Regionale Ontwikkelingsmaatschappijen (ROMs)	13.941	1.572	15.513
Startup beleid	6.524	– 124	6.400
Invest-NI	10.881		10.881
Tegemoetkoming vaste lasten	7.002		7.002
Europees Defensie Fonds cofinanciering	858	– 858	0
Herstructurering winkelgebieden	12.939		12.939
R&D mobiliteitssectoren	8.216		8.216
NGF - project Health-RI	11.317	– 5.817	5.500
NGF - project RegMed XB	736	1.535	2.271
NGF - project QuantumDeltaNL	105.469	– 35.672	69.797
NGF - project Oncode-PACT	52.000	– 20.125	31.875
NGF - project NXTGEN HIGH TECH	76.392		76.392
NGF - project PhotonDelta	86.964		86.964
NGF - project Opschaling PPS beroepsonderwijs	42.187	– 6.924	35.263
NGF - project Material Independence & Circulair Batteries	45.851	– 144	45.707
IPCEI Cloudinfrastructuur en services	12.111	– 1.327	10.784
IPCEI Micro elektronica	82.732	– 1.354	81.378
Euro QCI		1.155	1.155
Tegemoetkoming Energiekosten	2.703	– 2.600	103
Actieplan Groene en Digitale Banen	5.000	– 4.747	253
Ruimte voor economie	13.436	– 12.507	929
Maritieme Maakindustrie	5.261	– 497	4.764
Nationaal Versterkingsplan Microchip-talent	57.297	– 747	56.550
PEGA - Ruimte voor economie	48.651	– 46.551	2.100
Leveringszekerheid Kritieke Grondstoffen	8.074	– 5.632	2.442
Economische Veiligheid	2.733	– 1.214	1.519
TSH Vliegtuigmaakindustrie	5.975		5.975
Overig	634	80	714
Leningen	**35.400**	**– 9.900**	**25.500**
NGF - project PhotonDelta	28.400	– 21.900	6.500
PEGA - econonomische bedrijvigheid	7.000	12.000	19.000
Garanties	**64.312**	**0**	**64.312**
BMKB	38.567		38.567
Groeifaciliteit	8.000		8.000

	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire Begrotingen, NvW en amende-menten) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Garantie Ondernemersfinanciering	11.825		11.825
Garantie Ondernemersfinanciering Corona	5.000		5.000
Maatwerkgaranties	920		920
Opdrachten	**10.664**	**– 1.667**	**8.997**
Onderzoek en opdrachten	6.183	1.110	7.293
Caribisch Nederland	639		639
Regeldruk	2.336	– 1.520	816
Budget Samenwerking regio	1.506	– 1.257	249
Bijdrage aan agentschappen	**142.472**	**2.864**	**145.336**
Bijdrage RVO	141.670	2.852	144.522
Rijksinspectie Digitale Infrastructuur (RDI)	802	12	814
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	**463.907**	**105.739**	**569.646**
Bijdrage aan TNO	284.149	94.412	378.561
Kamer van Koophandel	164.542	10.863	175.405
Bijdrage aan NWO-TTW	15.216	464	15.680
Bijdrage aan medeoverheden	**17.753**	**0**	**17.753**
MKB Innovatiestimulering Topsectoren (MIT)	17.753		17.753
Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	**499.815**	**– 7.281**	**492.534**
Internationaal Innoveren	69.732	– 7.900	61.832
PPS-Innovatieregeling	189.318	– 11.619	177.699
TO_2 (excl. TNO)	71.476	13.251	84.727
Topsectoren overig	1.708	– 1.039	669
Ruimtevaart (ESA)	107.362	16.729	124.091
Bijdrage NBTC	11.153	134	11.287
Overige bijdragen aan organisaties	12.683	– 1.972	10.711
Economische ontwikkeling en technologie	3.820	519	4.339
EU-cofinanciering JTF	3.825	– 2.399	1.426
Faciliteiten toegepast onderzoek TO2 en RKI	21.885	– 12.985	8.900
NGF - project NXTGEN Ruimtevaart	6.853		6.853
Ontvangsten	**217.010**	**37.847**	**254.857**
Rijksoctrooiwet	48.235		48.235
Europese & Internationale programma's	5.250	232	5.482
Diverse ontvangsten	58.292	37.229	95.521
Bedrijfssteun	39.033		39.033
BMKB	33.000		33.000
Groeifaciliteit	8.000		8.000
Garantie Ondernemingsfinanciering	13.000		13.000
Maatwerkgaranties	1.000		1.000
NGF ontvangsten	0	386	386
Tegemoetkoming Energiekosten	11.200		11.200

Tabel 6 Uitsplitsing verplichtingen (bedragen x € 1.000)			
	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire Begrotingen, NvW en amende-menten) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Verplichtingen	**3.420.335**	**– 193.913**	**3.226.422**
waarvan garantieverplichtingen	1.188.928		1.188.928
waarvan overige verplichtingen	2.231.407	– 193.913	2.037.494

Budgetflexibiliteit

De oorspronkelijke budgetflexibiliteit in de ontwerpbegroting 2026 was 23%. Dit betekent dat 77% van het kasbudget al juridisch verplicht was. Bij de 1e suppletoire begroting 2026 was 94% juridisch verplicht. Van de resterende 6% aan flexibele budgetten was 5% bestuurlijk gebonden en de resterende 1% beleidsmatig gereserveerd.

Het percentage juridisch verplicht bij de 2e suppletoire begroting is 100%.

Toelichting

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget wordt verlaagd met € 194,0 mln. Dit is het saldo van met name de volgende mutaties:

- NGF - project QuantumDeltaNL – € 44,4 mln. Naar verwachting zal een grote verplichting voor challenge-based niet meer uit gaan in 2026 waardoor verplichtingenbudget en daaraan gerelateerd kasbudget naar volgend jaar wordt geschoven. De verwachte vertraging wordt veroorzaakt doordat de (complexe) maatwerkbeschikkingen en de uitwerking van de onderliggende plannen langer duren dan gedacht.
- NGF - project Opschaling PPS beroepsonderwijs – € 52,2 mln. In 2026 is een nieuwe toekenning voor het NGF-project PPS-opschaling beroepsonderwijs toegevoegd aan de EZK-begroting. In gesprekken met de uitvoerende stichting is het verwachte verplichtingen en kasrimte besproken aan de hand van het bestedingsplan bij dit NGF-project. Daarvoor wordt nu een kasschuif van in totaal € 4,7 mln en een verplichtingenschuif van € 52,2 mln toegepast om deze middelen in juiste ritme te krijgen voor de volgende fase.
- Ruimte voor economie – € 11,9 mln. Dit betreft een overheveling aan het Provinciefonds voor een decentrale uitkering (DU) ten behoeve van Pilots Toekomstbestendige Bedrijventerreinen. De pilots zijn aangekondigd in het Nationaal Programma Ruimte voor Economie (oktober 2023) en opgenomen in het Regeerprogramma (juli 2024).
- IPCEI Advanced Semiconductor Technologies – € 200,0 mln. Doordat de notificatie periode bij de Europese Commissie later plaatsvindt dan origineel rekening mee gehouden in de verplichtingenraming voor de Nederlandse deelname aan de IPCEI Advanced Semiconductor Technologies (AST) wordt het verplichtingenbudget voor 2026 á € 200 mln naar 2027 geschoven. De notificatie procedure bij de Europese Commissie zal naar verwachting begin 2027 worden afgerond, waarna de beschikkingen via RVO kunnen worden afgegeven aan de goedgekeurde Nederlandse projecten.

– NGF-project PhotonDelta leningen – € 21,9 mln. In verband met vertraging bij een onderneming binnen dit NGF project, wordt een lening van € 21,9 mln verstrekt in 2027 in plaats van 2026.
– Bijdrage aan TNO, de mutatie van € 159,1 mln betreft vooral begrotingsoverheveling van diverse departementen ten behoeve van opdrachten aan TNO.
– Kamer van Koophandel € 10,9 mln. Deze mutatie betreft met name bijdragen van andere departementen voor het Handelsregister.
– TO2 (excl. TNO) € 63,0 mln. Deze mutatie betreft met name een herschikking vanwege toekenning tweede ronde FTO projecten GOLFTOP (€ 9,9 mln), iML-WKW (€ 7,5 mln), Maritime innovation lab (€ 9,6 mln), Onderzoeksvliegtuig (€ 13,0 mln), dronecenter (€ 4,0 mln) en Windtunnel (€ 6,0 mln)
– Ruimtevaart € 36,7 mln. Dit betreft met name verplichtingenbudget ten behoeve van een bijdrage van het Ministerie van Defensie aan de ESA-programmering. Ook betreft het verplichtingenbudget voor een bijdrage naar ESA voor financiering van een tegenvaller bij de bouw van het ESA International Meeting Center (IMF) op het ESA ESTEC-terrein. De tegenvaller bij de bouw van ESA IMF is ontstaan door het faillissement van een aannemer.
– Faciliteiten toegepast onderzoek TO2 en RKI – € 90,6 mln. Dit betreft voornamelijk een herschikking naar TO2 (excl. TNO). Daarnaast wordt € 21,1 mln doorgeschoven naar 2027 als gevolg van vertraging bij ontvangende organisaties.

Uitgaven

Subsidies
NGF - project QuantumDeltaNL
Zie toelichting onder verplichtingen.

NGF - project Oncode-PACT
Voor het NGF-project Oncode is voor de 2e fase € 123,0 mln toegekend. Er zijn gesprekken met de uitvoerende stichting gevoerd en daar is het verwachte bestedingsplan geactualiseerd. De verplichting wordt naar verwachting in 2026 aangegaan en de uitgaven worden naar verwachting in 4 jaar gedaan. Om het kasbudget aan te laten sluiten op het verwachte uitgavenritme wordt € 20,1 mln doorgeschoven.

Ruimte voor economie
Zie toelichting onder verplichtingen.

PEGA - Ruimte voor economie
Zie toelichting onder verplichtingen.

Leningen
NGF - project PhotonDelta
Zie toelichting onder verplichtingen.

Bijdrage aan ZBO's/RWT's

Bijdrage aan TNO
Zie toelichting onder verplichtingen.

Kamer van Koophandel
Zie toelichting onder verplichtingen.

Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties
PPS-Innovatieregeling
Het budget van de PPS is verlaagd met € 11,6 mln om onder meer knelpunten op Faciliteiten toegepast onderzoek te verhelpen en een overheveling naar NWO voor investeren in publiek- private onderzoeksprojecten.

TO2 (excl. TNO)
Zie toelichting onder verplichtingen.

Ruimtevaart (ESA)
Zie toelichting onder verplichtingen.

Faciliteiten toegepast onderzoek TO2 en RKI
Zie toelichting onder verplichtingen.

Ontvangsten
Diverse ontvangsten
Deze post bevat met name de ontvangst van TNO (€ 26,1 mln) van een opdracht die niet in 2025 is afgerond. De opdracht is doorgeschoven naar 2026 en het uitgavenbudget voor TNO is door een desaldering met hetzelfde bedrag verhoogd.

Toelichting op de begrotingsreserves

De begrotingsreserves zijn bedoeld om inkomsten uit premies en uitgaven voor schades, die over de jaren kunnen fluctueren, te verevenen. De reserve dient als buffer voor uitgaven door EZK in geval bedrijven niet aan hun terugbetalingsverplichtingen kunnen voldoen inzake leningen bij financieringsinstellingen waarop EZ een borgstelling heeft afgegeven.

Op de EZK-begroting zijn begrotingsreserves voor de Borgstelling MKB-kredieten (BMKB, inclusief het Coronaluik), de Borgstelling MKB-kredieten groen (BMKB groen), de regeling Garantie Ondernemingsfinanciering (GO) (inclusief de Coronamodule van de GO), de Groeifaciliteit (GF), de garanties voor aanbieders van MKB-financiering en de regeling Klein Krediet Corona (KKC).

Hoewel de GF en de verschillende coronaluiken geen nieuwe garanties afgeven wordt de reserve aangehouden tot alle reeds bestaande garanties zijn afgelopen.

De reguliere GO en BMKB zijn overwegend kostendekkende garanties, waarvan de te realiseren premieontvangsten naar verwachting toereikend zijn voor het afdekken van eventuele verliesdeclaraties.

Bij het sluiten van het begrotingsjaar 2026 wordt mede op basis van het gebruik van deze faciliteiten en de daarbij behorende gerealiseerde ontvangsten en uitgaven voor deze regelingen definitief vastgesteld of er een aanvullende onttrekking of storting dient plaats te vinden. De definitieve onttrekkingen uit de begrotingsreserves worden via de Slotwet met de Tweede Kamer gedeeld.

Tabel 7 Begrotingsreserve Borgstelling MKB-kredieten (BMKB) (bedragen x € 1 mln)	
Stand 1/1/2026	196,5
+ Geraamde storting	
– Geraamde onttrekking	
Stand (raming) per 31/12/2026	196,5

Tabel 8 Begrotingsreserve Borgstelling MKB-kredieten groen (BMKB groen) (bedragen x € 1 mln)	
Stand 1/1/2026	13,1
+ Geraamde storting	
– Geraamde onttrekking	
Stand (raming) per 31/12/2026	13,1

Tabel 9 Begrotingsreserve Garantie Ondernemingsfinanciering (GO) (bedragen x € 1 mln)	
Stand 1/1/2026	73,5
+ Geraamde storting	
– Geraamde onttrekking	
Stand (raming) per 31/12/2026	73,5

Tabel 10 Begrotingsreserve maatwerk garantie (bedragen x € 1 mln)	
Stand 1/1/2026	30,0
+ Geraamde storting	
– Geraamde onttrekking	
Stand (raming) per 31/12/2026	30,0

Tabel 11 Begrotingsreserve Groeifaciliteit (bedragen x € 1 mln)	
Stand 1/1/2026	57,8
+ Geraamde storting	
– Geraamde onttrekking	
Stand (raming) per 31/12/2026	57,8

Tabel 12 Begrotingsreserve Garantie MKB-faciliteiten (bedragen x € 1 mln)	
Stand 1/1/2026	23,1
+ Geraamde storting	
– Geraamde onttrekking	
Stand (raming) per 31/12/2026	23,1

Tabel 13 Begrotingsreserve Klein Krediet Corona (bedragen x € 1 mln)	
Stand 1/1/2026	11,6
+ Geraamde storting	
– Geraamde onttrekking	
Stand (raming) per 31/12/2026	11,6

3.3 Beleidsartikel 3 Toekomstfonds

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 14 Budgettaire gevolgen van beleid art. 3 Toekomstfonds (Tweede suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire Begrotingen, NvW en amende-menten) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Verplichtingen	**833.511**	**– 404.105**	**429.406**
Uitgaven	**504.844**	**– 212.333**	**292.511**
Subsidies (regelingen)	**5.071**	**– 500**	**4.571**
Thematisch Technology Transfer	5.071	– 500	4.571
Leningen	**487.886**	**– 211.516**	**276.370**
ROM's	33.857	– 1.121	32.736
Onco research	4.689	– 500	4.189
Thematische Technology Transfer	8.013	– 1.200	6.813
Regeneratief Geneeskundige Onderzoeksprojecten	1.237	– 800	437
Deep Tech Fund	20.000		20.000
Beschermingsvoorziening Economische Veiligheid	2.237	– 2.237	0
European Tech Champions Initiative (ETCI)	225.000	– 225.000	0
Fondsen Invest-NL		100.000	100.000
Innovatiekrediet	63.980	– 3.338	60.642
Risicokapitaal Seed	34.410	1.951	36.361
Vroegefasefinanciering (VFF)	19.463	– 4.271	15.192
Blended finance faciliteit Invest-NL	75.000	– 75.000	0
Bijdrage aan agentschappen	**11.887**	**– 317**	**11.570**
Bijdrage RVO	11.887	– 317	11.570
Ontvangsten	**220.843**	**– 45.960**	**174.883**
ROM's	134.504	– 46.160	88.344
Dutch Venture Initiative (DVI)	43.500		43.500
Investeringen fundamenteel en toegepast onderzoek (met vermogensbehoud)	340	311	651
Thematische Technology Transfer	200		200
Smart industry	227	– 111	116
Innovatiekredieten	21.000		21.000
Risicokapitaal Seed	13.000		13.000

Budgetflexibiliteit

De oorspronkelijke budgetflexibiliteit van beleidsartikel 3 in de ontwerp-begroting 2026 was 64,5%. Dit betekent dat 35,5% van het kasbudget al juridisch verplicht was. Bij de 1e suppletoire begroting 2026 was 85% juridisch verplicht. De resterende 15% aan flexibele budgetten was volledig beleidsmatig gereserveerd.

Bij de 2e suppletoire begroting is 66% van het kasbudget juridisch verplicht. Het resterende deel, 34%, is bestuurlijk gebonden. Het kasbudget dat bestuurlijk gebonden is houdt volledig verband met de ontwikkeling van een nieuw fonds in samenwerking met Invest-NL en het Ministerie van Defensie.

Toelichting

Verplichtingen
De verlaging van het verplichting budget met – € 404,1 mln wordt met name veroorzaakt door:
- EIF is langer met alle deelnemende landen in gesprek over de vorming van ETCI 2 dan eerder verwacht. Hierbij wordt de verplichting aangegaan in 2027 en zullen de kas betalingen naar verwachting later plaatsvinden. Deze worden nu gespreid over 2027-2029 waarbij deze na de definitieve verplichting opnieuw geactualiseerd worden. Daarnaast wordt € 25,0 mln kas van ETCI 1 naar 2028 geschoven in verband met een vertraagde kapitaalbehoefte.
- Fondsen Invest-NL € 100,0 mln. Voor het opschalen van middelgrote bedrijven en scale-ups in de defensie-industrie richten het Ministerie van Defensie en Invest-NL samen een investeringsfonds op waarbij beiden € 100,0 mln inleggen. De proposities waarin DefFund investeert, betreffen primair ondernemingen die vallen binnen de definitie van dual-use in combinatie met één of meer private (lead)investeerders. Het fonds voorziet in één of een combinatie van de volgende vormen van risicokapitaal: equityfinanciering, in equity converteerbare leningen, mezzaninefinanciering en leningen met uiteenlopende risicoprofielen. Omdat het Ministerie van Defensie geen relatie heeft met Invest-NL loopt dit via de EZK-begroting. Uw kamer zal via het Ministerie van Defensie een CW3.1 kader ontvangen.
- Blended finance faciliteit Invest-NL – € 250,0 mln. Doordat gesprekken met de Europese Commissie langer duren dan verwacht, is het onzeker of de verplichting voor het blended-finance instrument kan worden aangegaan in 2026. De verplichting en kas worden daarom 1 jaar doorgeschoven.
- IPCEI Advanced Semiconductor Technologies – € 30,0 mln. Doordat de notificatie periode bij de Europese Commissie later plaatsvindt wordt het verplichtingenbudget voor 2026 naar 2027 geschoven. De notificatie procedure bij de Europese Commissie zal naar verwachting begin 2027 worden afgerond, waarna de beschikkingen via RVO kunnen worden afgegeven aan de goedgekeurde Nederlandse projecten (er is geen kasbudget in 2026 voor dit onderdeel en daardoor niet zichtbaar in de budgettaire tabel).

Uitgaven
Leningen
European Tech Champions Initiative (ETCI)
Zie toelichting onder verplichtingen.

Fondsen Invest-NL
Zie toelichting onder verplichtingen.

Blended finance faciliteit Invest-NL
Zie toelichting onder verplichtingen.

Ontvangsten
ROM's
De verlaging van de ontvangstraming wordt met name veroorzaakt door de bijstelling van de ontvangsten van de ROM's (- € 46,2 mln).

In 2020 en 2021 is voor in totaal € 300,0 mln aan Corona Overbruggingsleningen (COL) toegezegd om innovatieve startups, scale-ups en mkb-bedrijven te ondersteunen tijdens de coronaperiode. De COL worden uitgevoerd en beheerd door de 9 Regionale Ontwikkelingsmaatschappijen (ROM's) en hebben een looptijd tot eind 2026. De ontvangstenraming van de Corona Overbruggingsleningen (COL 2020 + 2021) wordt nu verlaagd als het gevolg van oninbare leningen.

4 De niet-beleidsartikelen

4.1 Artikel 40 Apparaat Kerndepartement

Tabel 15 Apparaatsuitgaven Kerndepartement (Tweede suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire Begrotingen, NvW en amende-menten) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Verplichtingen	**621.296**	**263**	**621.559**
Uitgaven	**621.296**	**263**	**621.559**
Personele uitgaven	**447.529**	**– 6.360**	**441.169**
waarvan eigen personeel	398.473	– 13.792	384.681
waarvan inhuur externen	33.787	7.602	41.389
waarvan overige personele uitgaven	15.269	– 170	15.099
Materiële uitgaven	**173.767**	**6.623**	**180.390**
waarvan ICT	22.719	– 3.339	19.380
waarvan bijdrage aan SSO's	28.107	0	28.107
waarvan DICTU	37.268	5.574	42.842
waarvan overige materiële uitgaven	85.673	4.388	90.061
Ontvangsten	**95.974**	**0**	**95.974**
Overig	95.974	0	95.974

Toelichting

Verplichtingen en uitgaven

Personele uitgaven

Het budget voor personele uitgaven wordt per saldo met € 6,4 mln verlaagd. De toelichting hierbij is als volgt:

- Het budget voor eigen personeel wordt met € 13,8 mln verlaagd. Dit komt mede door een kasschuif van personeelsbudget naar latere jaren en diverse herschikkingen binnen artikel 40, waaronder van eigen personeel naar inhuur externen naar materiële uitgaven.
- Het budget voor externe inhuur wordt met € 7,6 mln verhoogd. De verhoging van dit budget is vooral het gevolg van doorbelasting van de kosten voor externe inhuur aan de (beleids) directies die het betreft.

Materiële uitgaven

Het budget voor materiële uitgaven wordt per saldo verhoogd met € 6,6 mln. Dit komt door:

- Een verlaging van het ICT budget met € 3,3 mln. Dit heeft te maken met een kasschuif naar latere jaren en diverse toekenningen aan concernonderdelen vanuit het programma Transparantie in Informatie ten behoeve van activiteiten rondom informatiehuishouding en Woo.
- Een verhoging van de bijdrage aan DICTU met € 5,6 mln grotendeels veroorzaakt door een technische herschikking vanuit het budget voor eigen personeel, om het budget daar te plaatsen waar de uitgaven daadwerkelijk plaatsvinden.

– Een verhoging van de raming van de overige materiële uitgaven met € 4,4 mln. Dit komt met name door een tegenvaller ter hoogte van € 4,9 mln op het centrale materiële budget, waaronder op de uitgaven voor in- en uitbesteding.

Ontvangsten

De raming van de ontvangsten is gelijk gebleven.

4.2 Artikel 41 Nog onverdeeld

Tabel 16 Nog onverdeeld (Tweede suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)			
	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire Begrotingen, NvW en amende-menten) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Verplichtingen	**43.835**	**– 43.835**	**0**
Uitgaven	**43.835**	**– 43.835**	**0**
Prijsbijstelling	17.314	– 17.314	0
Loonbijstelling	26.521	– 26.521	0
Onvoorzien	0	0	0
Ontvangsten	**0**	**0**	**0**

Toelichting op de verplichtingen en uitgaven

Er zijn geen mutaties bij het artikel «Nog onverdeeld».

5 Agentschappen

5.1 Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl)

Vanaf 2026 dient de omzetsegmentatie van een agentschap aan te sluiten bij de resultaatsturing. RVO heeft in de 1e suppletoire begroting 2026 na afstemming met het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat en het Ministerie van Financiën een wijziging doorgevoerd in de omzetsegmentatie.

Met ingang van de ontwerpbegroting 2027 (welke is ingediend ná de 1e suppletoire begroting 2026) is de toerekening van de omzet aan de verschillende segmenten nader aangescherpt, zodat deze beter aansluit bij de geldende definities en de beoogde segmentatie. Als gevolg hiervan verschuiven omzetbedragen tussen de segmenten ten opzichte van de presentatie in de 1e suppletoire begroting 2026.

Deze verschuiving betreft uitsluitend een gewijzigde toerekening binnen de segmentering en heeft geen invloed op de totaal begrote omzet. Hierdoor zijn de cijfers op segmentniveau tussen de 1e suppletoire begroting 2026 en de 2e suppletoire begroting 2026 niet één-op-één vergelijkbaar.

Als agentschap werkt RVO met het uitgangspunt van een kostendekkende begroting. De totale mutatie in de baten is € 32,3 mln. Dit is voornamelijk te verklaren omdat er ten opzichte van de begroting een aantal wijzigingen hebben plaatsgevonden in het opdrachtenpakket.

Toelichting op de baten

Omzet moederdepartement
De omzet van het moederdepartement is gestegen met € 5,5 mln ten opzichte van de 1e suppletoire begroting. Hieronder noemen we de voornaamste mutaties.

De omzet van de opdracht van DG Bedrijfsleven & Innovatie is hoger uitgekomen dan bij de 1e suppletoire begroting. De grootste stijging komt van de Netherlands Foreign Investment Agency en Innovatie Attaché. De subsidie ‘Duurzame Scheepvaart’, ‘Start Up regeling Box 1 en 3’ en ‘Vergunningscoördinatie Critical Raw Materials Act en Net Zero Industry Act’ zijn de grootste nieuwe opdrachten.

De omzet van de opdracht van DG Economie en Digitalisering is hoger uitgekomen dan bij de 1e suppletoire begroting. De grootste aanvullingen zijn ‘Netherlands Cybersecurity Coördinatiecentrum’, ‘Mijn cyberweerbare zaak’ en ‘Important Projects of Common European Interests Cloud Infrastructuur en Services’. ‘Duurzame Digitalisering’ en ‘Internal Market Emergency and Resilience Act’ zijn de grootste nieuwe opdrachten binnen dit account.

Tabel 17 Exploitatieoverzicht baten-lastenagentschap RVO.nl (Tweede suppletoire begroting) (Bedragen x € 1.000)			
	(1) Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire Begrotingen, NvW en amendementen)	(2) Mutaties 2e suppletoire begroting	(3)=(1)+(2) Totaal geraamd
Baten			
- Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten	1.403.429	– 33.585	1.369.844
waarvan Omzet Lumpsumopdrachten	*395.378*	*274.694*	*670.072*
waarvan Omzet Nacalculatieopdrachten	*869.956*	*– 308.279*	*561.677*
waarvan Omzet Gemeenschappelijke Informatievoorziening en Dienstverlening	*138.095*	*0*	*138.095*
- Baten als tegenprestatie voor de levering van input	20.400	0	20.400
Waarvan bijdrage WaU en POK/Woo	*20.400*	*0*	*20.400*
Rentebaten	5.700	1.300	7.000
Vrijval voorzieningen	0	0	0
Bijzondere baten	0	0	0
Totaal baten	**1.429.529**	**– 32.285**	**1.397.244**
Lasten			
Apparaatskosten	1.175.939	– 37.129	1.138.810
- Personele kosten	910.137	– 30.996	879.141
waarvan eigen personeel	*669.358*	*– 21.442*	*647.916*
waarvan inhuur externen	*206.167*	*– 7.256*	*198.911*
waarvan overige personele kosten	*34.612*	*– 2.299*	*32.313*
- Materiële kosten	265.801	– 6.132	259.669
waarvan apparaat ICT	*62.893*	*– 1.451*	*61.442*
waarvan bijdrage aan SSO's	*186.725*	*– 4.308*	*182.417*
waarvan overige materiële kosten	*16.183*	*– 373*	*15.810*
Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten	223.076	4.854	227.930
Rentelasten	1.360	– 10	1.350
Afschrijvingskosten	11.400	0	11.400
- Materieel	100	0	100
waarvan apparaat ICT	*0*	*0*	*0*
waarvan overige materiële afschrijvingskosten	*100*	*0*	*100*
- Immaterieel	11.300	0	11.300
Overige lasten	17.754	0	17.754
waarvan dotaties voorzieningen	*17.754*	*0*	*17.754*
waarvan bijzondere lasten	*0*	*0*	*0*
Totaal lasten	**1.429.529**	**– 32.285**	**1.397.244**
Saldo van baten en lasten gewone bedrijfsuitoefening	**0**	**0**	**0**
Agentschapsdeel Vpb-lasten	0	0	0
Saldo van baten en lasten	**0**	**0**	**0**

Omzet overige departementen

De totale omzet van de overige departementen is afgenomen met € 39,1 mln ten opzichte van de 1e suppletoire begroting. Hieronder noemen we de voornaamste mutaties.

De omzet van het Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur is € 16,2 mln lager dan begroot bij de 1e suppletoire begroting. Deze daling wordt veroorzaakt door een lagere verwachte omzet bij verschillende regelingen. Voorbeelden hiervan zijn Duurzame Dierlijke Ketens, Agrarisch Natuurbeheer, Landelijke Vrijwillige Beëindiging Regeling Veehouderijlocaties en het Actieprogramma Nitraatrichtlijn

De omzet van de opdracht bij het beleidsonderdeel Klimaat en Groene Groei (KGG) is € 12,1 mln lager dan begroot bij de 1e suppletoire begroting. Dit komt doordat voor een aantal regelingen minder aanvragen zijn binnengekomen dan eerder verwacht. De verwachting is dat dit de komende maanden nog gaat aantrekken. Voor de opdracht Commissie Mijnbouwschade zijn minder experts ingehuurd, dan aanvankelijk gepland. Hierdoor gaat de omzet dalen. Daartegenover staat een verwachte stijging door extra werkzaamheden als gevolg van de niet voorziene aardbeving in Drenthe begin maart 2026.

De omzet van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is € 14,5 mln lager dan de omzet uit de 1e suppletoire begroting. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door een daling in de omzet van Instituut Mijnbouwschade Groningen. Dit door een lagere instroom van aanvragen. Het gaat daarbij om instroom naar de meer bewerkelijke regelingen: Fysieke schade Maatwerk, Herstel met Aannemer en Duurzaam Herstel. Als gevolg hiervan worden er minder uitvoeringskosten gemaakt.

Kleine wijzigingen in de omzet bij de overige ministeries zorgen voor een stijging van € 3,6 mln.

Omzet derden
De omzet uit de opdrachten van derden wijkt niet af van de omzet uit de 1e suppletoire begroting.

Toelichting op de lasten
De lasten dalen met € 32,3 mln. Dit is in lijn met de verlaging in de omzet.

Tabel 18 Kasstroomoverzicht baten-lastenagentschap RVO.nl (Tweede suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Omschrijving	(1) Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire Begrotingen, NvW en amendementen)	(2) Mutaties 2e suppletoire begroting	(3)=(1)+(2) Totaal geraamd
1.	**Rekening-courant RHB 1 januari 2026 + depositorekeningen**	**297.521**	**0**	**297.521**
	Totaal ontvangsten operationele kasstroom (+)	1.429.529	– 32.285	1.397.244
	Totaal uitgaven operationele kasstroom (-/-)	– 1.418.129	32.285	– 1.385.844
2.	**Totaal operationele kasstroom**	**11.400**	**0**	**11.400**
	Totaal investeringen (-/-)	– 34.200	0	– 34.200
	Totaal boekwaarde desinvesteringen (+)	0	0	0
3.	**Totaal investeringkasstroom**	**– 34.200**	**0**	**– 34.200**
	Eenmalige uitkering aan moederdepartement (-/-)	– 37.000	– 5.600	– 42.600
	Eenmalige storting door het moederdepartement (+)	27.500	0	27.500
	Aflossingen op leningen (-/-)	– 22.680	0	– 22.680
	Beroep op leenfaciliteit (+)	34.200	0	34.200
4.	**Totaal financieringskasstroom**	**2.020**	**– 5.600**	**– 3.580**
5.	**Rekening-courant RHB 31 december 2026 (=1+2+3+4)**	**276.741**	**– 5.600**	**271.141**

Toelichting op het kasstroomoverzicht

In het kasstroomoverzicht is een lagere operationele ontvangsten en uitgaven zichtbaar. Daarnaast hebben we de definitieve storting aan het moederdepartement opgenomen welke € 5,6 mln hoger uitvalt dan bij de 1e suppletoire begroting. De definitieve storting is een afroming van het eigen vermogen.

5.2 Rijksinspectie Digitale Infrastructuur (RDI)

Toelichting op de baten

Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten
De stijging van baten waarvan Toezicht Telecom en cybersecurity komt door toekenning van extra middelen op de (nieuwe) opdrachten Toezicht aan de grens (Ministerie van EZK), e-commerce (Ministerie van EZK), Toezicht op de AI act (Ministerie van EZK), Electronic Data Interchange (EDI) stelsel NL (Ministerie van BZK) en Metrologie energiewet (KGG).

Daarnaast is er intensivering op de baten waarvan Toezicht op overige wetten vanwege de opdracht Energie Meter Wissel (EMW) (KGG).

Tabel 19 Exploitatieoverzicht baten-lastenagentschap RDI (Tweede suppletoire begroting) (Bedragen x € 1.000)

	(1) Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW)	(2) Mutaties 2e Suppletoire begroting	Totaal geraamd (3) = (1) + (2)
Baten			
- Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten	111.794	11.573	123.367
waarvan Uitvoering Telecom en cybersecurity	*10.413*	*– 1.192*	*9.221*
waarvan Toezicht Telecom en cybersecurity	*56.996*	*6.649*	*63.645*
waarvan Uitvoering overige wetten	*6.328*	*272*	*6.600*
waarvan Toezicht overige wetten	*7.086*	*6.315*	*13.401*
waarvan Toezicht i.k.v. Regeling Vergoedingen	*30.971*	*– 471*	*30.500*
- Baten als tegenprestatie voor de levering van input	0	0	0
Rentebaten	770	0	770
Vrijval voorzieningen	0	0	0
Bijzondere baten	0	0	0
Totaal baten	**112.564**	**11.573**	**124.137**
Lasten			
Apparaatskosten	107.238	11.573	118.811
- Personele kosten	73.917	9.356	83.273
waarvan eigen personeel	*54.148*	*6.837*	*60.985*
waarvan inhuur externen	*15.228*	*1.960*	*17.188*
waarvan overige personele kosten	*4.541*	*559*	*5.100*
- Materiële kosten	33.321	2.217	35.538
waarvan apparaat ICT	*1.523*	*0*	*1.523*
waarvan bijdrage aan SSO's	*16.968*	*0*	*16.968*
waarvan overige materiële kosten	*14.830*	*2.217*	*17.047*
Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten	0	0	0
Rentelasten	301	0	301
Afschrijvingskosten	4.950	0	4.950
- Materieel	2.600	*0*	2.600
waarvan apparaat ICT	*650*	*0*	*650*
waarvan overige materiële afschrijvingskosten	*1.950*	*0*	*1.950*
- Immaterieel	2.350	0	2.350
Overige lasten	75	0	75
waarvan dotaties voorzieningen	*75*	*0*	*75*
waarvan bijzondere lasten	*0*	*0*	*0*
Totaal lasten	**112.564**	**11.573**	**124.137**
Saldo van baten en lasten gewone bedrijfsuitoefening	**0**	**0**	**0**
Agentschapsdeel Vpb-lasten	0	0	0
Saldo van baten en lasten	**0**	**0**	**0**

Toelichting op de lasten

Personele kosten

De totale personele kosten zijn als gevolg van de bovengenoemde offertes (zie baten) gestegen door hogere inzet van personeel. De totale personele kosten bestaan uit ambtelijk personeel (78%) en extern personeel (22%).

Materiële kosten

De materiële kosten zijn door toekenning van de nieuwe opdrachten gestegen.

Tabel 20 Kasstroomoverzicht baten-lastenagentschap RDI (Tweede suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	(1) Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW)	(2) Mutaties 2e Suppletoire begroting	Totaal geraamd (3) = (1) + (2)
1. Rekening courant RHB 1 januari + depositorekeningen	**38.007**	**– 8.910**	**29.097**
Totaal ontvangsten operationele kasstroom (+)	112.564	11.573	124.137
Totaal uitgaven operationele kasstroom (-/-)	– 107.539	– 11.573	– 119.112
2. Totaal operationele kasstroom	**5.025**	**0**	**5.025**
Totaal investeringen (-/-)	– 9.400	0	– 9.400
Totaal boekwaarde desinvesteringen (+)	0	0	0
3. Totaal investeringskasstroom	**– 9.400**	**0**	**– 9.400**
Eenmalige uitkering aan moederdepartement (-/-)	0	– 4.089	– 4.089
Eenmalige storting door moederdepartement (+)	0	0	0
Aflossingen op leningen (-/-)	– 4.398	0	– 4.398
Beroep op leenfaciliteit (+)	9.400	0	9.400
4. Totaal financieringskasstroom	**5.003**	**– 4.089**	**914**
5. Rekening courant RHB 31 december (=1+2+3+4)	**38.636**	**– 12.999**	**25.635**

Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het daadwerkelijke beginsaldo 2026 van de Rekening-courant wijkt af van het begrote saldo in mei 2025.

De *Eenmalige uitkering aan moederdepartement* van EUR 4,1 mln heeft betrekking op afroming van een deel van het eigen vermogen, af te dragen veilinggelden voor Niet Landelijk Commercieel Omroep en het restant van de nadeelcompensatie 3,5GHz.